

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 167 / 11.04.2023

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 129/1997
pentru ratificarea Tratatului cu privire la relațiile de bună
vecinătate și cooperare dintre România și Ucraina**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 129/1997 pentru ratificarea Tratatului cu privire la relațiile de bună vecinătate și cooperare dintre România și Ucraina (b167/20.03.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/1591/27.03.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D344/28.03.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, pentru următoarele considerente,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea Legii nr. 129/1997 pentru ratificarea Tratatului cu privire la relațiile de bună vecinătate și cooperare dintre România și Ucraina.

2. Prin obiectul său de reglementare, proiectul de act normativ se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Referitor la norma propusă pentru **art. 2**, semnalăm că denunțarea unui tratat încheiat la nivel de stat reprezintă o opțiune a statului român cu privire la modul în care acesta înțelege să-și realizeze politica sa externă. Conform prevederilor art. 102 alin. (1) din Constituția României, republicată, „**Guvernul**, potrivit programului său

de guvernare, acceptat de Parlament, **asigură realizarea politicii interne și externe ...**". Curtea Constituțională s-a pronunțat în repetate rânduri cu privire la competența Guvernului în materie de relații externe. Astfel, Curtea consideră că rolul Guvernului „**în politica externă este unul mai degrabă tehnic, el trebuind să urmeze și să îndeplinească obligațiile la care România s-a angajat la nivel de stat**” (Decizia nr. 683 din 27 iunie 2012; Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012; Decizia nr. 449 din 6 noiembrie 2013). Îndeplinirea, de către România, a obligațiilor asumate pe plan extern se realizează în conformitate cu normele de drept internațional, ale Legii nr. 590/2003 privind tratatele, precum și potrivit cutumelor instituționale interne. Astfel, art. 34 alin. (3) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, prevede faptul că „**denunțarea tratatelor la nivel de stat se consemnează în instrumentul de denunțare, renunțare sau retragere, care este redactat de Ministerul Afacerilor Externe și este, ca regulă, semnat de ministrul afacerilor externe și investit cu sigiliul de stat**”. Prin urmare, inițiativa denunțării unui tratat internațional, la care România este parte, **apartine exclusiv puterii executive**, și nu poate face obiectul unei propuneri legislative a deputaților sau senatorilor ori a unei inițiative legislative a cetățenilor. Mai mult, Legea fundamentală nu cuprinde nicio normă prin care Parlamentului, ca organ reprezentativ al poporului român, să îi fie conferite competențe în stabilirea priorităților pe planul politicii externe.

Ținând seama de aspectele prezentate, în ceea ce privește separația puterilor în stat și competențele constituționale ale autorităților publice în materia relațiilor internaționale, norma propusă pentru art. 2 este contrară prevederilor constituționale.

5. Cu privire la norma propusă pentru **art. 3**, precizăm că modalitățile de dobândire a teritoriului de stat au evoluat odată cu dezvoltarea dreptului internațional public, astfel că, în prezent, domeniul este guvernat de principiile stabilității frontierelor și neadmiterii modificării lor cu forța. Singura modalitatea acceptată de dreptul internațional contemporan de reconfigurare teritorială a unui stat o reprezintă **consimțământul liber exprimat al populației care locuiește pe teritoriul în cauză**. Consimțământul populației care locuiește pe teritoriul vizat poate fi oferit fie printr-o decizie a organului legislativ suprem din statul unde se găsește populația respectivă, fie prin organizarea unui referendum, în teritoriul vizat. Or, norma propusă nu reține niciuna din aceste două posibilități.

Mai mult, România recunoaște și respectă principiile înscrise în Actul Final al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa,

Helsinki, 1975. Unul din principiile înscrise în aceste instrumente juridice este *stabilitatea frontierelor și neadmiterea modificării lor cu forța*. Astfel, potrivit Actului final de la Helsinki, „statele participante **consideră inviolabile, fiecare, toate frontierele celuilalt, precum și frontierele tuturor statelor din Europa**, și în consecință ele se vor abține acum și în viitor de la orice atentat împotriva acestor frontiere. În consecință, **ele se vor abține**, de asemenea, **de la orice cerere sau de la orice act de acaparare și de uzurpare a întregului sau a unei părți a teritoriului oricărui stat participant**”. Încălcarea unei astfel de obligații internaționale, pe lângă faptul că poate atrage răspunderea internațională a statului român, contravine prevederilor art. 11 alin. (1) din Constituția României, republicată, potrivit căreia „statul român se obligă să îndeplinească cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte”.

Prin urmare, norma propusă pentru art. 3 reprezintă o încălcare, de către România, a obligațiilor asumate pe plan internațional, ceea ce face ca această prevedere să fie neconstituțională.

6. Cu privire la „notificarea autorităților competente, inclusiv ONU, pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiilor legii”, astfel cum se propune la **art. 4**, precizăm că Organizația Națiunilor Unite este o organizație internațională interguvernamentală, având caracter universal, care este competentă să „ducă la îndeplinire” numai prevederile cuprinse în actul său constitutiv, și anume Carta Națiunilor Unite, din anul 1945. Nici un stat membru sau nemembru al ONU nu poate conferi atribuții, competențe acesteia printr-o normă de drept intern, astfel cum se menționează în norma analizată. Acest aspect este contrar dreptului internațional, dar și normelor constituționale ale statelor, în general.

Prin urmare, norma propusă pentru art. 4 nu poate fi reținută ca fiind conformă cu dreptul internațional.

*

* *

Ținând seama de toate aspectele prezentate mai sus, propunerea legislativă nu poate fi promovată.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr.363/10.04.2023

EVENIMENTE SUFERITE de actul ...

L. nr. 129/1997

M. Of. nr. 157/16 iul. 1997

L.nr.129/1997 (ratificare) : Tratat cu privire la relațiile de bună vecinătate și cooperare între România și Ucraina, semnat la Constanța la 2 iunie 1997

Notă:Intrarea în vigoare este prevăzută în O. nr. 102/1997 - M. Of. nr. 301/5 nov. 1997